

Kinematografizowanie awangardy. Budapeszt – Kraków – Berlin

Muzeum Fotografii w Krakowie ul. Rakowicka 22A

18–19 listopada 2023

Doświadczenie masowego kina oraz filmu eksperymentalnego zmieniało w pierwszych dekadach XX wieku myślenie o malarstwie, rzeźbie, literaturze, fotografii i fotomontażu. Możliwość rejestrowania ruchomego obrazu zdynamizowała ekspresję tradycyjnych mediów sztuki bądź, jak w przypadku teorii Władysława Strzemińskiego, doprowadziła do kontrastowego poszukiwania istoty malarstwa w bezruchu. Jednak zapośredniczenie nie było jednokierunkowe – tradycyjne media i ich odbiór nie mogły już być takie jak wcześniej, ale tak samo film, również ten awangardowy, poszukując swojej niezależności i tożsamości pozostawał w związku z innymi dziedzinami twórczości.

Dwudniowe wydarzenie składające się z wykładów, dyskusji i projekcji będzie próbą przyjrzenia się sztuce nowoczesnej z perspektywy filmowej. Wychodząc od greckiego źródłosłowa wyrazu kinematografia, chcemy zapisać awangardę w ruchu, pokazując siłę kinematograficznej percepcji i wyobraźni.

Niczym w teorii kina symultanicznego Lászla Moholya-Nagya nasza opowieść będzie miała charakter polifoniczny, a przenikały się w niej będą trzy środkowoeuropejskie głosy: węgierski, polski i niemiecki. Berlin jako jedna ze stolic DADA, miasto sportretowane przez Waltera Ruttmanna i wielkie centrum międzywojennego kina, oraz Budapeszt ze szkołą Műhely założoną przez Sándora Bortnyika, nazywaną węgierskim Bauhausem, zajmują oczywiste miejsca na mapie filmowej awangardy. Niestety zarówno w przestrzeni międzynarodowej, jak i w lokalnej pamięci historycznej krakowska awangarda filmowa pozostaje zjawiskiem zapomnianym. Nasze spotkanie będzie okazją do wpisania twórczości postaci takich jak Janusz Maria Brzeski, Kazimierz Podsadecki, Jalu Kurek, a po II wojnie światowej Andrzej Pawłowski, w symultaniczny obraz przemian sztuki tej części Europy.

Konferencji towarzyszyć będzie pokaz transferów polaroidowych Marcina Giżyckiego w wyborze Agnieszki Taborskiej.

Program

Kinematografizowanie awangardy.

Budapeszt – Kraków – Berlin

I dzień

10.30–10.40 Dominik Kuryłek, powitanie w imieniu MuFo

10.40–10.50 Paweł Brożyński, słowo wstępne: *Reżyserzy, którzy czekają na swoje miasta*

10.50–11.50 Pokaz filmów

11.50–12.35 *Bauhausowcy i neoplastycy o filmie i kinie. Artykuły – dokumenty – scenariusze 1921–1936.* Z Andrzejem Gwoździem rozmawia Paweł Brożyński

12.35–13.20 Przerwa obiadowa

13.20–14.20 Sandra Neugärtner, *Abstrakcja w ruchu – przewyciężenie tego, co przedmiotowe w czasie. Film abstrakcyjny niemieckiej awangardy*

14.20–14.50 Darek Foks, *O Wenus z Dessau*

14.50–15.00 Przerwa

15.00–16.00 Pokaz filmów

16.00–17.00 Márton Orosz, *Awangardowe sny na srebrnym ekranie. Węgierskie eksperymenty filmowe międzywojnia*

17.00–17.10 Przerwa

17.10 Pokaz filmu Mártona Orosza György Kepes. *Interthinking Art + Science*

II dzień

10.30–11.30 Pokaz filmów

11.30–12.30 Aleksander Wójtowicz, *Myślenie obrazami. Kino według Jalu Kurka*

12.30–13.00 Monika Kozień i Marta Miskowicz, *Filmowe epizody braci Karaś*

13.00–13.10 Przerwa

13.10–13.20 Pokaz filmów Marcina Giżyckiego *Der Blaue Reiter* oraz *Gra w strzałki*

13.20–14.15 *Kino artystów i artystek. Od Méliésa do Maciunasa*. Dyskusja o książce prof. Marcina Giżyckiego z udziałem Agnieszki Taborskiej i Adama Trwogi, prowadzenie: Paweł Brożyński

14.15–15.00 Przerwa obiadowa

15.00–15.30 Pokaz filmów Andrzeja Pawłowskiego *Kineformy* i *Professor Morpheo Cracoviensis*

15.30–16.15 *Dyskusja o Andrzeju Pawłowskim i (neo)awangardzie filmowej i fotograficznej*. Z Grzegorzem Zygierem rozmawia Małgorzata Swaryczewska-Krzakiewicz

16.15 Podsumowanie i zamknięcie konferencji. Rozmowa wszystkich uczestniczek i uczestników konferencji. Moderacja: Andrzej Gwóźdź, Paweł Brożyński, Małgorzata Swaryczewska-Krzakiewicz

Pomysł: Paweł Brożyński

Produkcja, prowadzenie dyskusji: Paweł Brożyński, Małgorzata Swaryczewska-Krzakiewicz

Organizatorzy: Fundacja SPLOT, Muzeum Fotografii w Krakowie

Współpraca: Dom Norymberski w Krakowie

Projekt współfinansowany ze środków Miasta Krakowa

Patronat honorowy: Konsulat Generalny Węgier w Krakowie, Konsulat Generalny Niemiec w Krakowie, Okręg Krakowski Związku Polskich Artystów Fotografików